

LANGETERMIJNPLAN
EVENEMENTEN
publieksevenementen & zakelijke markt
sectorplan

Versie 1 - 25 april 2022

Versie 2 - 04 juli 2022

Versie 3 - 24 augustus 2022

Versie 4 - 14 september 2022

Inhoud

Korte schets van de (dynamiek van de) branche	3
Het economisch én maatschappelijk belang van de branche	5
Fieldlab Evenementen heeft bewezen: grote groepen mensen zijn niet risicovoller dan andere situaties en evenementen kunnen verantwoord plaatsvinden. Dit geldt ook bij de Omikronvariant. ..	6
Sectorplan kort weergegeven	8
Vragen die we stelden en stellen	12
Opmerkingen en uitwerking van uitgangspunten.....	15
Opmerkingen.....	15
Algemene uitgangspunten.....	15
Dwarsdoorsnijdende thema's: 1) ventilatie, 2) gedrag en communicatie en 3) kwetsbaren	17
Ventilatie	17
Gedrag en communicatie	17
Kwetsbaren.....	19
Een extra dwarsdoorsnijdend thema onzerzijds: omgaan met ingehuurde partijen en medewerkers	21
Wat verwachten wij van de overheid?.....	22
Beperkende maatregelen betekenen steun.....	22
Conclusie	23

Korte schets van de (dynamiek van de) branche

De branche van publieksevenementen is ontstaan in de jaren '60 en '70 van de vorige eeuw, met de opkomst van voornamelijk grotere (pop)concerten en festivals. Sindsdien is de branche gedurende een halve eeuw structureel gegroeid.¹

De zakelijke markt is enerzijds autonoom gegroeid; de behoefte om bij elkaar te komen rond een thema of om dingen te gaan (laten) zien is hier volop aanwezig.^{2 3} Bij het kijken naar aantallen congressen en hun bezoekers bijvoorbeeld staat Nederland op een mooie negende plaats in de wereldwijde ranking (2019). Anderzijds heeft de zakelijke markt de groei en verbreding van de evenementenmarkt mede geëntameerd en begeleid: door steeds nieuwe vormen van beleving te omarmen, omdat 'live' de beste communicatie oplevert.

Wij zijn trots op onze branche. En met recht, want wij bieden jonge en oude mensen met alle mogelijke achtergronden verbinding, verbeelding en ontspanning. Dit draagt in belangrijke mate bij aan een geluksgevoel en is daarmee zeer bevorderlijk voor de geestelijke gezondheid.⁴ Publieksevenementen en zakelijke ontmoetingen dragen in belangrijke mate bij aan de economische betekenis en groei van Nederland, zowel direct als in de spin-off naar de omgeving waar we verblijven.⁵

Wij zijn een toonbeeld van creativiteit en innovatie,⁶ met een enorm internationaal aanzien, en een belangrijk exportproduct.⁷ Niet voor niets vallen wij als branche onder de Topsector Creatieve Industrie van het Ministerie van Economische Zaken.

---

¹ Zie bijvoorbeeld de ontwikkeling van de kunst- en cultuurfestivals in de periode 1980-2020, op het factsheet van onderzoeksbureau Respons: <https://respons.nl/wp-content/uploads/2021/01/Factsheet-Festival-Monitor-2020.pdf>

² Zie het rapport Kerncijfers Zakelijke Markt 2021 van het NBTC.

<https://www.nbtc.nl/nl/site/kennisbank/zakelijk-toerisme/kerncijfers-zakelijke-markt-2021.htm>

³ Zie voor beurzen de Monitor Beurzen 2021 van Respons <https://respons.nl/monitor-beurzen-toont-dramatisch-beeld/>

⁴ Diverse wetenschappelijke studies bewijzen dit. Bijvoorbeeld recent:

<https://www.ad.nl/wetenschap/waarom-we-zo-dolgelukkig-worden-van-een-bezoekje-aan-een-festival~ad18c72e/> en eerder: "If you're happy and you know it: Music engagement and subjective wellbeing."

M.K. Weinberg & D. Joseph, Deakin University, Australia:

<https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0305735616659552>

⁵ Zie <https://www.clcvecta.nl/ledenportal/kennis-onderzoek/de-economische-waarde-van-zakelijke-evenementen>

⁶ Denk aan productinnovaties als Mojo Barriers, de polsbandjes van Dutchband, de Kros-units en opklapbare bierbanken van LOC7000, de composteerbare producten in de catering, de beter beschermende oordoppen met muziekfilter, maar ook toonaangevende producties als het Eurovisie Songfestival, en (tijdens COVID) digitale versies van Defqon, Mysteryland, Lowlands, Vrienden van Amstel, Le Guess Who, Larger than Live etc. etc.

⁷ Denk aan de internationale successen van o.a. Sensation en DGTL, van Nederlandse DJ's

Wij zijn al decennia gewend om grote groepen mensen te ontvangen. Wij zijn dan ook experts op het gebied van crowd management, en (publieks)veiligheid. Ook hebben we al sinds jaar en dag oog voor duurzaamheid en ontwikkeling.⁸

Wij zijn ondernemers die van hun passie hun werk hebben gemaakt. Onze internationale positie hebben wij op eigen kracht bereikt. Wij zijn gewend om de eigen broek op te houden en leunen veelal niet op de overheid voor structurele subsidies. Wij zijn overwegend geen onderdeel van de BIS of andere structuren.⁹

Wij kennen lange voorbereidingstijden van evenementen, van enkele weken tot vele maanden. Wij kunnen niet binnen een paar dagen 'aan' of 'uit' worden gezet, zoals veel andere sectoren. Een festival of concerttour wordt vaak vele maanden, en in sommige gevallen zelfs meer dan een jaar, van tevoren voorbereid en tickets worden ook dan al verkocht. Terreinen en zalen moeten worden gehuurd, vergunningen aangevraagd, veiligheidsplannen geschreven, podia en tenten ontworpen, licht en geluid ingehuurd en artiesten geboekt. Beurzen en congressen worden maanden, soms jaren, van tevoren geboekt en aangekondigd. Dit alles binnen een ecosysteem van vele honderden kleine en grote bedrijven, makers, instellingen. Met als doel om de bezoeker de dag en/of avond van zijn/haar leven te geven.

Omdat wij van oudsher veelal met lokale autoriteiten praten, waren wij landelijk minder goed georganiseerd. Niet ongeorganiseerd, want er zijn diverse verenigingen en overkoepelende organen, maar minder georganiseerd.¹⁰ In Den Haag hebben wij met veel verschillende ministeries te maken, omdat er bij een evenementen heel veel verschillende onderwerpen komen kijken.

Wij waren een financieel kerngezonde branche, en een motor voor lokale economieën en een bruisend (stads)leven.¹¹ En toen kwam Corona; de gevolgen zijn bekend.¹²

Wij hechten eraan te vermelden dat wij als branche vanaf het allereerste moment constructief zijn geweest. We hebben de samenwerking met overheid en wetenschap opgezocht (in het Fieldlab Evenementen-programma, zie hierna) en hebben gezorgd voor het aanleggen van allerlei tijdelijke structuren die nodig waren bij het bestrijden van de pandemie (waaronder test- en vaccinatiecentra). We hebben nooit de hakken in het zand gezet, hebben ons netjes aan de regels gehouden en daartoe ook opgeroepen.

---

⁸ <https://www.change.inc/energie/lowlands-verduurzaamt-met-gigantisch-zonnepark-boven-parkeerplaatsen-33219>

⁹ De financiering van de culturele Basis Infra Structuur. Er zijn slechts enkele festivals die hier een deel van hun financiering kunnen vinden.

¹⁰ We noemen enige samenwerkingsverbanden: de brancheorganisatie Vereniging van EvenementenMakers (VVEM) is opgericht in 2001, de verenigingen CLC Vecta, DVA en IDEA voor de zakelijke markt, de Vereniging Nederlandse Poppodia en -Festivals (VNPF), al opgericht in 1993, en recentere initiatieven als het Brabantse festivalcollectief Front of House in 2019, de Evenementen Vereniging Amsterdam (EVA) in 2020, de Vereniging Evenementen Utrecht (VEU) in 2020. Deze en nog veel meer partijen zijn nu gebundeld in de Alliantie van Evenementenbouwers en het EventPlatform.

¹¹ Bekend is bijvoorbeeld de spin-off van de Amsterdam RAI. Daar blijkt bij besteding van 1 euro (aan deelnamekosten vanwege een beurs in de RAI) een besteding van 8 euro aan te tonen in de directe regio.

¹² Onderzoeksbureau Respons heeft de impact hiervan gevolgd. Zie onder andere <https://respons.nl/coronamaatregelen-evenementen-steeds-dramatischer/RAI>

Het economisch én maatschappelijk belang van de branche

Evenementen zijn op zichzelf staand goed voor een omzet van 7,4 miljard euro per jaar.¹³ Deze omzet is opgebouwd uit ticketinkomsten, horeca-omzet, en overige inkomsten (parkeergelden, sponsorinkomsten etc.). In de sector werken ruim 100.000 mensen.

De voornoemde omzet is echter nog exclusief de enorme spin-off van deze evenementen voor de lokale economieën. Die spin-off is doorgaans minstens het drievoudige van de ticketinkomsten.¹⁴ Het totale economische belang van de branche zal dus rond de 25 miljard euro per jaar liggen. Evenementen zijn een belangrijke motor voor de lokale economie.

Maar naast het economische aspect zijn evenementen minstens zo belangrijk voor het ervaren van geluk. Voor ontplooiing, verbeelding, verbinding, verbroedering, saamhorigheid, en ontspanning. Dit zijn, naast fysieke gezondheid, essentiële levensbehoeftes. Momenten, herinneringen en live ervaringen beleef, deel en maak je samen. Of je nu oog in oog staat met je idool vanaf de ene kant, of oog in oog staat met een uitverkochte zaal of stadion vanaf de andere kant.

Onze sector biedt een veilige plek aan mensen, waar ze zichzelf kunnen zijn. Waar ze kunnen genieten en plezier hebben. En zaken kunnen doen op een manier die tot resultaten leidt. Dit leidt aantoonbaar tot een groter geluksgevoel en draagt daarmee bij aan een goede geestelijke gezondheid.¹⁵

Het maatschappelijk belang van evenementen is nog eens extra duidelijk geworden bij de massale #UnmuteUs demonstraties, waaraan in 12 steden in twee weekenden in augustus en september 2021 meer dan 175.000 bezoekers meededen. Protesten van dergelijke omvang heeft Nederland al decennia niet meer gezien.

Politiek, overheid en branche hebben dus de gezamenlijke taak om ervoor te zorgen dat deze sector niet meer gesloten wordt. De branche neemt haar verantwoordelijkheid door gerichte en frequente communicatie, actuele protocollen, het aanwijzen van coronaverantwoordelijken¹⁶ en het uitvoeren van de optionele maatregelen als in dit document verwoord conform de protocollen zoals die in de afgelopen jaren steeds zijn gehanteerd en geactualiseerd.

---

¹³ Onderverdeeld in 2,2 mld. publieksevenementen en 5,2 mld. zakelijke evenementen. Onderzoeksbureau Respons: 'Impact COVID-19 op zakelijke evenementen en publieksevenementen 2020-2021'.

¹⁴ Internationaal onderzoek van het gerenommeerde onderzoeksbureau Oxford Economics toont aan dat bij het bezoeken van evenementen in een andere plaats dan de woonplaats van de bezoeker, tegenover iedere 100 Dollar aan ticketinkomsten een bedrag van 342 Dollar voor de lokale economieën staat.
<https://www.oxfordeconomics.com/recent-releases/livemusic>

¹⁵ If you're happy and you know it: Music engagement and subjective wellbeing. M.K. Weinberg & D. Joseph, Deakin University, Australia: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0305735616659552>

¹⁶ Advies aan een organisator is een coronaverantwoordelijke aan te wijzen per evenement. Deze heeft de taak om de effectiviteit en de naleving van de maatregelen te controleren. Dit zal bijdragen aan de implementatie van de maatregelen tijdens het evenement.

Fieldlab Evenementen heeft bewezen: grote groepen mensen zijn niet risicovoller dan andere situaties en evenementen kunnen verantwoord plaatsvinden. Dit geldt ook bij de Omikronvariant.

Het Fieldlab Evenementen-programma, waarin branche, overheid en wetenschap samen onderzoek hebben gedaan naar de besmettingsrisico's bij evenementen, heeft aangetoond dat evenementen tijdens een COVID-19 pandemie op een veilige manier georganiseerd kunnen worden en niet bijdragen aan druk op de zorg.¹⁷

In het Fieldlab Evenementen-programma hebben 129.000 bezoekers diverse evenementen bezocht, met slechts 103 mogelijke besmettingen terwijl het risiconiveau in Nederland op dat moment zeer ernstig was.

Het Fieldlab Evenementen-programma heeft uitgewezen dat het aantal relevante (lees risicovolle) contactmomenten van bezoekers bij een evenement zeer beperkt is, namelijk gemiddeld 10 contactmomenten met verschillende personen (afhankelijk van het type evenement). Dit is een bevestiging van de vermoedens die al langer in de branche speelden, namelijk dat bezoekers vaak met hun eigen groep gaan en dus grotendeels (zeker waar het gaat om risicovolle contacten) in hun eigen bubbel blijven.

De praktijk heeft het gelijk van Fieldlab Evenementen vervolgens bewezen: in de zomer en herfst van 2021 hebben miljoenen bezoekers talloze grote en kleine evenementen (voetbalwedstrijden, de Grand Prix van Zandvoort, concerten en dance evenementen, zakelijke bijeenkomsten als beurzen en congressen) bezocht en er is daarbij geen sprake geweest van grote besmettingsclusters of andere incidenten.¹⁸

Nader onderzoek, op basis van eerst de Delta- en later de Omikronvariant, heeft aangetoond dat bovenstaande resultaten ook bij deze varianten onverminderd gelden. Evenementen kunnen dus, ook bij de Omikronvariant, verantwoord plaatsvinden.

Angst voor grote groepen is dus bewezen onterecht, maar toch lijkt dit nog steeds te leven in de hoofden van bestuurders en politiek, zo blijkt uit de maatregelen die sinds juli 2021 zijn genomen. Evenementen werden daarbij ten onrechte steevast als risicovol gekwalificeerd, en in september 2021 zelfs nog beperkt, terwijl de algemene maatregel van de 1,5 meter afstand overal in de maatschappij werd afgeschaft. De branche is daar zeer teleurgesteld over geweest en vraagt zich nog steeds af hoe dit heeft kunnen gebeuren.

Voorts wijzen we erop dat gedegen onderzoek in heel veel andere branches, waar de besmettingsrisico's vergelijkbaar zijn met die in onze branche, ontbreekt. Dat vinden wij op zijn zachtst gezegd opmerkelijk. Deze branches hebben minder beperkende maatregelen opgelegd

---

¹⁷ Zie www.fieldlabevenementen.nl voor een overzicht van de gedane onderzoeken, de methodiek, de resultaten en de aanbevelingen.

¹⁸ Van de 'Dansen met Jansen'- piek eind juni 2021 is bekend welke (opeenstapeling van) factoren en inschattingfouten daaraan ten grondslag lagen. De overheid (en de branche) hebben daarvan geleerd.

gekregen. Het doen van onderzoek lijkt onze branche dus niet of nauwelijks geholpen te hebben, en dat kan niet de bedoeling zijn geweest.

De branche pleit er dus nogmaals voor om de resultaten van Fieldlab Evenementen niet alleen beschikbaar te maken in een online kennisbank (waarmee gedeeltelijk invulling wordt gegeven aan de motie Van Strien)¹⁹ maar met name ook om deze resultaten te borgen in regelgeving. Op die manier kan een veel beter voorspelbaar beleid worden gecreëerd, wat essentieel is voor de branche en de bezoeker.

---

¹⁹ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2021Z16811&did=2021D36132>

Sectorplan kort weergegeven

Onderstaand treft u een samenvatting aan van de mogelijke interventies die wij als sector kunnen doen. Deze zijn voortgekomen uit het Fieldlab Evenementen-onderzoek, en zijn na diverse overleggen met de ministeries (de laatste op 24 juni jl. met het ministerie van EZK) tot stand gekomen.

Bij alles voorgestelde interventies gelden de volgende uitgangspunten:

- Evenementen vervullen een essentiële en cruciale rol in de samenleving. Zij bieden vertier, plezier, een uitlaatklep. Maar het zijn ook betekenisvolle ontmoetingen die de basis vormen voor kennisuitwisseling en transacties. En zijn daarmee essentieel voor de mentale gezondheid van Nederland.
- Evenementen zijn pas haalbare evenementen als er 100% van de publiekscapaciteit aanwezig kan zijn;
- Als samenleving hebben we geleerd van de afgelopen twee jaar, onder andere door het Fieldlab Evenementen-programma;
- Het bezoeken van een evenement is een persoonlijke keuze;
- Het is nu tijd voor een nieuwe fase en aanpak, waarbij wat ons betreft de eigen verantwoordelijkheid (van zowel onze sector als de samenleving als geheel) voorop staat;
- Onze sector is onevenredig hard getroffen, maar er heerst ook het besef dat gezondheid meer is dan fysieke gezondheid, dat er meer maatwerk moet zijn en dat doelgroepen die minder risico lopen niet bovenmatig getroffen zijn de afgelopen twee jaar.

Uitgangspunt is dus: de sector gaat niet meer dicht, ook niet voor een deel dicht of tijdelijk dicht, tenzij er een zeer ernstige variant uitbreekt. Voor de duidelijkheid: dat is Omikron (inclusief alle bekende subvarianten) niet. Zo lang we dus te maken hebben met deze of een andere (sub)variant, zien wij dit niet als een 'worst case' scenario.

Wat doen we als sector preventief (preventie- en interventie maatregelen #1)?

Wij passen als sector reeds een aantal belangrijke preventieve interventies toe, en zullen dat blijven doen:

- We hanteren algemene hygiënemaatregelen: zowel voor de bezoekers als voor de medewerkers o.a. door gebruik van desinfectie-palen bij entrees en op diverse andere plekken op het evenement (zoals in de brancheprotocollen beschreven).
- We doen aan triage en aan communicatie voorafgaand aan het evenement: blijf bij klachten thuis en doe een (zelf-)test etc.²⁰
- Per evenement (als er corona-indicatie is) wijzen we een corona-verantwoordelijke aan.

²⁰ Idee is om als het weer gaat spelen een voorlichtingsplan op te stellen (ter invulling protocollen), zodat de communicatie/voorlichting voor bezoekers uniform is en de afzonderlijke organisaties worden ondersteund. Bijvoorbeeld communicatie op websites, bij kaartverkoop, bij de toegang etc.

- Bij organisatoren is of wordt de corona-aanpak onderdeel in de RI&E (Risico-inventarisatie en -Evaluatie op basis van de arbeidsomstandighedenwet) en het daarbij behorende Plan van aanpak.
- We doen aan toegangscontrole, waardoor we een gereguleerde in- en uitstroom hebben. We beschikken over goed geventileerde evenementenlocaties die voldoen aan het Bouwbesluit (zie verderop specifiek);
- Bezoekersregistratie; bij evenementen met kaartverkoop, een belangrijk deel van de evenementen, kennen we onze bezoekers en communiceren we met onze kaartkopers. We kunnen daardoor helpen bij BCO (bron- en contactonderzoek) indien gevraagd.
- NB: Specifiek met betrekking tot eigen medewerkers geldt in grote lijn vergelijkbare communicatie en maatregelen als richting de bezoekers, afhankelijk van de fase waarin we zitten:
  - Preventief: blijf thuis bij klachten en doe een (zelf-)test;
  - mocht het nodig zijn: werk thuis waar mogelijk;
  - indien aan bezoekers gevraagd wordt bij de entree een negatief testbewijs te laten zien, zal deze maatregel ook voor medewerkers ter plaatse gelden, zolang dit juridisch mogelijk is; anders kan deze medewerking van de medewerker ter plaatse gevraagd worden.

Wat kunnen we als sector bij een scenario 'worst case' (preventie- en interventie maatregelen #2)?

U heeft ons gevraagd om onderscheid te maken tussen interventies die wij 'Goed te doen' (d.w.z. realistisch, werkbaar, haalbaar), 'Minder goed te doen', en 'Niet te doen' vinden. Deze sommen we hierna kort op.

Goed te doen:

Het uitgangspunt is hierbij: het bezoek van evenementen is vrijwillig. We sturen dus op eigen verantwoordelijkheid van bezoekers, en derhalve op een advies om te zelftesten:

- Stap 1 zou bestaan uit een vrijblijvend advies om te zelftesten²¹ voor het bezoeken van een evenement, en daarnaast communicatie en advies vooraf: blijf bij klachten thuis, doe een zelftest. We plaatsen bij de entrees en op locatie diverse desinfectiezuilen;
- Stap 2 (een zwaardere interventie) zou zijn om een dringend advies te geven om te zelftesten voor het bezoeken van een evenement;

Deze twee stappen vallen wat ons betreft onder het juridisch niet-afdwingbare deel van de mogelijke interventies op de maatregelenladder. Dit is eventueel aan te vullen met aanvullende in/uitstroom maatregelen (looplijnen) op de locatie van het evenement.

Een zwaardere, en juridisch afdwingbare interventie (Stap 3) zou kunnen bestaan uit het invoeren van een gepersonaliseerde zelftest met een verificatie/check op de uitslag, als onderdeel van de toegangscontrole. Deze stap zou zowel juridisch als technisch vanuit de overheid moeten worden geregeld, waarbij de sector de controletaak op zich neemt.

In alle gevallen (stap 1, 2 en 3) geldt:

- Bij een positieve zelftest (kort voor het evenement) kan de bezoeker het toegangsbewijs inleveren en krijgt het aankoopbedrag gerestitueerd;
- Indien de bezoeker uit onzekerheid of angst twijfelt over het bezoeken van een evenement, dan kan de bezoeker het toegangsbewijs eveneens inleveren en krijgt het aankoopbedrag gerestitueerd. Dit geldt bijvoorbeeld voor kwetsbare groepen die bij hoge besmettingscijfers liever niet naar een evenement gaan;
- Voor de toepassing van bovenstaand principe is het essentieel dat er een financiële regeling vanuit de overheid beschikbaar komt: een 'No show'-fonds²² waar de organisator van een evenement op kan terugvallen.

---

²¹ Realisme bij zelftest: niet alles is te controleren. Eventueel gedragsunit RIVM laten vaststellen:

- hoeveel mensen zich aan een zelftestadvies zouden houden;
- hoeveel mensen zouden frauderen bij een gepersonaliseerde zelftest;

²² Hiervoor kan aan hetzelfde principe worden gedacht als bij de suppletiereregelingen die in 2021 beschikbaar waren.

https://fondspodiumkunsten.nl/nl/subsidies/programmeringsregeling_voor_podia_en_festivals/compensatie_regeling_voor_organisatoren_van_culturele_evenementen_covid_19/

Minder te doen:

Als sector hebben we de afgelopen twee jaar ervaring opgedaan met allerlei maatregelen, en we hebben derhalve ook kunnen vaststellen welke maatregelen minder goed te doen (minder wenselijk, minder realistisch) zijn. Dit zijn in onze ogen:

- Het werken met een 1G beleid op basis van het Testen voor Toegang systeem. Dit systeem van testlocaties werpt in onze ogen een te hoge drempel op voor de bezoekers, o.a. vanwege de (beperkte) beschikbaarheid van testlocaties. Aan de overheidszijde zijn de hiermee samenhangende kosten onwenselijk, en het doorbelasten van deze kosten aan de bezoeker of de sector is een absolute no-go. Het werken met een CTB ligt bovendien politiek gevoelig.
- Het verplichten van mondkapjes. Dit doet afbreuk aan de beleving van de bezoeker en creëert schijnveiligheid. De verplichting tot het dragen van mondkapjes heeft ook in de zakelijke markt geleid tot een beduidend lagere deelname van bedrijven en bezoekers.

Niet te doen:

Voor onze sector zijn absolute no-go's:

- 1,5 meter afstand, beperkingen in capaciteit (absolute of relatieve aantallen) of tijdsduur. Dit is bij vrijwel alle evenementsoorten onmogelijk te hanteren, en het leidt daarmee tot een feitelijk verbod van evenementen.
- Het werken met 2G (d.w.z. een verplicht vaccinatiebewijs): wij zijn een sector van gastvrijheid. Een 2G-beleid staat daar haaks op (zowel richting onze bezoekers als medewerkers).

Belangrijke randvoorwaarden:

- Voor onze sector is essentieel dat algemene steunmaatregelen op tafel komen wanneer wij als sector te maken zouden krijgen met beperkingen. Een 'no show' fonds voor kaarthouders alleen is niet voldoende, omdat maatregelen er onherroepelijk ook toe zullen leiden dat potentiële bezoekers geen kaarten meer zullen kopen;
- Een specifiek fonds/vergoeding ter compensatie voor die 'no show';
- We zijn als sector sterk afhankelijk van de inzet van flexibele arbeidskrachten, en zijn de afgelopen twee jaar geconfronteerd met oneerlijke concurrentie op arbeidsvoorwaarden door de overheid. Dat zit het herstel en de wederopbouw van de sector in de weg.²³

---

²³ Voor de duidelijkheid: bedoeld zijn de, niet marktconforme, vergoedingen die werden betaald aan medewerkers bij de grote projecten van de GGD.

Vragen die we stelden en stellen

In onze versie van het sectorplan d.d. 24 april stelden we vragen. Enige daarvan zijn tussentijds beantwoord, in de door u toegestuurde FAQ, maar deels later teruggetrokken vanwege actuele ontwikkelingen. Andere vragen zijn nog nooit beantwoord. We geven een overzicht en krijgen graag een antwoord op de openstaande vragen.

Vraag d.d.24 april	Beantwoording?
<p>In welk scenario zitten we op dit moment eigenlijk? Er zijn immers sinds 23 maart 2022 geen maatregelen meer, maar het leek uit eerdere gesprekken rondom die datum alsof we op dat moment nog steeds in scenario 3 zaten. Is die veronderstelling juist aangezien werd aangegeven dat we COVID-19 nog niet als een verkoudheid of griep kunnen beschouwen?</p>	
<p>Wat definieert een bepaald scenario? Wanneer gaat het ene scenario over in het andere? Wat zijn daarvoor de criteria? Er staat bij scenario 3 bijvoorbeeld: “een nieuwe variant die besmettelijker is <u>en/of</u> ernstiger ziektebeeld kent”. We weten van de Omikron- variant bijvoorbeeld dat deze veel besmettelijker is, maar veel minder ernstig qua ziektebeeld. Een besmettelijkere variant zorgt dus niet per definitie voor een risico op overbelasting van de zorg. Bij Omikron is het sturen op besmettingen daarom helemaal losgelaten en zijn alle maatregelen afgeschaft. Hoe ziet u dit?</p>	
<p>En daaropvolgend, in de brief van de Ministers van EZ/SZW/Financiën werd scenario 3 ook omschreven als ‘onzeker beeld’: nu is elke nieuwe variant in het begin per definitie onzeker, betekent dat dat we automatisch bij elke natuurlijke mutatie in scenario 3 uitkomen?</p>	
<p>Welke preventiegraad wordt gezocht met de verschillende maatregelen? Welke wetenschappelijke onderbouwing is er voor de effectiviteit van bepaalde maatregelen?</p>	
<p>In het verlengde daarvan: wat doen andere branches? Bestrijding van een virus is de</p>	<p>Q: Wat voor maatregelen treffen andere branches?</p>

<p>optelsom van maatregelen in alle onderdelen van de maatschappij. Hoe kun je aan individuele branches iets vragen zonder dat duidelijk is wat het totaal is?</p>	<p>In de uitwerking van de sectorale aanpak worden de verschillende sectorplannen met elkaar vergeleken. In de gesprekken met sectoren zullen de verschillen en overeenkomsten tussen de plannen van sectoren onderwerp van gesprek zijn. In de volgende Kamerbrief in september zullen de maatregelenladders per sector (die nu worden uitgewerkt) ook openbaar worden.</p>
<p>Welke overleg- en besluitvormingsstructuur wordt gekozen? Er staat bij scenario 3: “in overleg met de sector”. Maar van een serieus overleg met de sector is de afgelopen twee jaar door structuur van kabinet en OMT eigenlijk geen sprake geweest. Wij zijn keer op keer verrast door maatregelen en hebben gevoelsmatig weinig tot niets in kunnen brengen. Dit leidt tot een gebrek aan draagvlak, zowel in de branche zelf als bij de bezoekers. Wat gaat het kabinet hiervan leren, en hoe gaat het kabinet deze overlegstructuur op een betere manier concreet invullen?</p>	<p>Q: Welke overleg- en besluitvormingsstructuur wordt gekozen? In de Kamerbrief van 13 juni 2022 laat het kabinet weten dat de uitgewerkte sectorplannen aan de basis staan van te nemen maatregelen bij een eventuele nieuwe opleving, mits ze voldoende solide zijn. Daarnaast wordt een Maatschappelijk Impact Team (MIT) opgericht dat advies zal geven parallel aan het OMT advies. Beide adviezen worden gelijkwaardig meegewogen in de besluitvorming van het kabinet over het treffen van maatregelen.</p>
<p>Wat doet de overheid zelf aan een specifiek stuk preventie: aan opschalen om het risico op (tijdelijke) overbelasting van de zorg te voorkomen? De Minister van VWS geeft in de media aan dat er van opschaling en extra bedden in de zorg geen sprake zal zijn; hoe moeten we het pandemie-bestendig maken van de zorgketen interpreteren? Het kan niet zo zijn dat de zorg bij de jaarlijkse griep epidemie al in de problemen komt en dat er vervolgens naar onder andere onze sector wordt gekeken om dit gebrek op te lossen. Hoe ziet u dit en hoe gaat u ervoor zorgen dat wij niet geslachtofferd worden?</p>	
<p>Er ontbreekt gedegen onderzoek naar besmettingsrisico's in andere situaties/branches. Wat gaat u daaraan doen, zodat een gedegen vergelijking gemaakt kan worden en we daadwerkelijk gelijke gevallen gelijk kunnen behandelen (zie hierna)? De afgelopen periode heeft laten zien uit het Bron- en Contactonderzoek dat de besmettingen met name op school, thuis en werk plaatsvonden, en slechts zeer beperkt in horeca, incl.</p>	

<p>evenementen. Hoe ziet u dit in relatie tot de risico's en maatregelen? Is er data beschikbaar hoe vaak mensen gebruik maken van een bepaalde faciliteit, zoals een restaurant, school, werk, de kroeg of een concert; met andere woorden wat is het totale volume en wat zijn de risico's van dergelijke activiteiten?</p>	
<p>In de scenario's wordt gesproken over contactbeperking. Aangezien onze sector primair gaat over 'mensen met elkaar in contact brengen': hoe moeten we dit interpreteren in relatie tot onze sector in de diverse scenario's? Zijn hier data over beschikbaar?</p>	
<p>Wat is het exit-plan in de diverse scenario's? In de brief van de Ministers van EZ/SZW/Financiën wordt gesproken over 'kortdurend' versus 'langdurende sluiting'; wat is het verschil daartussen, en waarom is er in uw ogen bij kortdurende sluiting geen steun? En hoe wordt dat bepaald?</p>	

Opmerkingen en uitwerking van uitgangspunten

Opmerkingen

Zoals uit de vragen hierboven mag blijken, missen wij in het algemeen heldere definities en maatstaven per scenario. Om goed in te gaan op maatregelen die de branche zelf kan nemen, is eerst meer inzicht hierin nodig. De uitgangspunten en maatregelen die wij hierna noemen dienen dus met deze grote disclaimer gelezen te worden.

Voorts geldt dat - zoals hierboven reeds uiteen is gezet - Fieldlab Evenementen heeft aangetoond dat het aantal risicovolle contacten bij evenementen niet groter is dan in andere situaties (werk, thuis, winkels, openbaar vervoer). Dat grote(re) aantallen mensen in een gecontroleerde omgeving bij elkaar brengen niet meer risico's met zich mee hoeft te brengen dan het ontvangen van enkele mensen in de thuissituatie. Dat dat ook geldt in 'Omikron-achtige' situaties, omdat steeds gewerkt is met een inschatting van de relatieve risico's.

Wij hebben echter wel een aantal grote voordelen ten opzichte van andere branches:

- we zijn experts op het gebied van crowd management en het doen van controles aan de deur. Het publiek van onze evenementen is daar ook op ingesteld, anders dan in andere sectoren.
- door online kaartverkoop weten we precies wie onze bezoekers zijn en kunnen we als geen ander doorlopend 1 op 1 communiceren met ons publiek. Door deze bezoekersregistratie en de kansen van pre-event communicatie (o.m. klachten blijf thuis) onderscheiden wij ons van vele andere sectoren.
- we zijn gewend om projectmatig te denken en flexibel te blijven tot het laatste moment van de voorbereiding. We kunnen de maatregelen die op een bepaald moment nodig zouden zijn om open te blijven veelal dan ook in goed maatwerk gieten.

Algemene uitgangspunten

Voor de branche gelden bij alle maatregelen de volgende onderliggende uitgangspunten:

1. Wij gaan niet meer dicht, ook niet half dicht of gedeeltelijk dicht of kortdurend dicht, tenzij de 'Zombiekron' (een zeer ernstige virusvariant) uitbreekt.
2. Dat wij als laatste volledig open zijn gegaan, is aantoonbaar onterecht geweest, en betekent dus niet dat wij als eerste weer dicht zouden moeten of beperkt moeten worden.
3. Het kabinet moet enigszins vergelijkbare gevallen gelijk behandelen. Concreet betekent dit:
  - Doorstroom in winkels toestaan? Dan ook doorstroom bij congressen, musea, tentoonstellingen en vergelijkbare situaties;
  - Geplaceerd verblijf mogelijk in een vliegtuig of restaurant? Dan ook geplaceerd aanwezig mogen zijn bij evenementen;
  - Staan in de kroeg? Dan ook staan bij evenementen. Zonder maximale beperking van groepsgrootte (zie uitslagen Fieldlab Evenementen, en hierna).
4. We gaan niet mee in beperkingen op aantallen (absoluut of middels percentages). 200 mensen bij elkaar is niet minder risicovol dan 2.000 mensen bij elkaar. Fieldlab Evenementen heeft dat al aangetoond (zie hiervoor), en ook Carnaval 2022 (zonder grote evenementen, maar met juist veel drukte in kleine(re) locaties) heeft dat heel duidelijk bewezen. De soms nog voorkomende angst voor grote(re) aantallen bezoekers bij elkaar is dus onterecht.

5. Onze sector trekt met name bij festivals en bepaalde muziek- en sportevenementen jonge mensen aan. Het is daarbij een 'vrije keuze' voor mensen om wel of niet naar een evenement te gaan.
6. Zoals eerder gezegd; onze sector kent haar bezoekers via bezoekersregistratie, dus eventueel Bron- en Contactonderzoek is mogelijk. Daarnaast zijn algemene hygiëne maatregelen vanzelfsprekend en eenvoudig uitvoerbaar.
7. Gastvrijheid is ons vak, politieke keuzes zijn dat niet. Discussies over 1G, 2G of 3G horen niet bij ons te liggen.
8. Beperkingen = steun. Iedere maatregel die ons beperkt in onze bedrijfsvoering is onacceptabel als daar geen steun tegenover staat. Corona is geen ondernemersrisico (zie hierna).

Dwarsdoorsnijdende thema's: 1) ventilatie, 2) gedrag en communicatie en 3) kwetsbaren

Op uw verzoek besteden wij extra aandacht aan drie dwarsdoorsnijdende thema's.

Ventilatie

- Evenementen buiten: geen aandachtspunten.
- Evenementen buiten met tenten: ontwikkelde richtlijnen volgen.
- Evenementen binnen: deze plaatsen we in locaties met geschikte ventilatie die goed bediend wordt.

Wij zijn een professionele branche met professioneel toegeruste locaties met op de bezoekersaantallen afgestemde ventilatiesystemen. Waar nodig zal extra aandacht worden besteed aan onderhoud en bediening van deze installaties. Wij kunnen in de communicatie daarover de door de overheid aangegeven 'ventilatiekaart' hanteren die aandacht besteed aan:

- Een juiste afstelling van het systeem
- Onderhoud van het systeem
- Het in de juiste stand zetten van het systeem, passend bij het gebruik van de ruimte.

In onze protocollen zullen we nadere specificaties voor ventilatie voor binnenruimten opnemen als preventiemaatregel.

Gedrag en communicatie

U reikt een 'systeem'²⁴ aan. Wij denken dat we dit systeem voor zover het ons aangaat in onze relatie met onze bezoekers, ons personeel en andere Nederlanders, voor een deel reeds dagelijks toepassen.

We zien ondertussen belangstellend uit naar een goede overheidscommunicatie die niet per drie weken aangepast wordt maar wat structureler zal verlopen. Met aandacht voor de door ons eerder in dit plan geschetste vragen en vooral de gezochte antwoorden.

Uit uw notitie (schuine tekst is uw tekst) :

Door de volgende stappen te volgen, kan dit model ook gebruikt worden voor de sectorplannen:

- 1) *Bepaal het gewenste gedrag*

---

²⁴ "Om gedragsinzichten effectief toe te passen met de instrumenten die de overheid tot haar beschikking heeft, heeft het RIVM het 3C-interventiemodel ontwikkeld. De 3 C's staan voor Communicatie, Context en Controle. Het model biedt ook handvatten op het gebied van gedrag en communicatie voor de plannen die sectoren nu ontwikkelen."

Bepaal om welk gedrag het gaat: wie moet wat precies doen, waar en wanneer? Stel ook de vraag of het gewenste gedrag voor de doelgroep voldoende realistisch en relevant is om uit te kunnen en willen voeren, ook als het gewenste gedrag over een langere tijd volgehouden moet worden.

Voorbeeld: Werknemers met klachten passend bij corona (wie) doen thuis (waar) zo snel mogelijk een zelftest (wat) om te bepalen of ze corona hebben.

2) Zorg voor heldere Communicatie

Met behulp van communicatiemiddelen en -boodschappen kunnen mensen geïnformeerd worden. Maak de urgentie en de effectiviteit duidelijk. Wat gaan we wanneer doen, hoe en waarom?

Voorbeeld: "Door bij klachten zo snel mogelijk een zelftest te doen, weet je of je besmet bent met corona en kun je anderen beschermen door bij een positieve test in isolatie te gaan".

3) Creëer een ondersteunde Context

Mensen moeten niet alleen bekend zijn met de adviezen en deze willen naleven, het is ook belangrijk dat mensen in staat zijn om ze na te kunnen leven. Door de context - de fysieke en sociale omgeving - waarin mensen zich begeven aan te passen, kan het vaak makkelijker gemaakt worden om deze na te leven.

Voorbeelden:

- *Door zelftests (gratis) beschikbaar te maken, wordt de drempel om te testen bij klachten verlaagd;*
- *Door bij de ingang van winkels een pompje met desinfecterende handgel in het zicht te plaatsen, wordt het bezoekers makkelijk gemaakt om hun handen te desinfecteren;*
- *Door vakken te creëren op de vloer (met tape of verf), stimuleer je mensen om in de wachtrij, bijvoorbeeld bij de kassa, voldoende afstand te houden.*

4) Maak waar nodig gebruik van Controle

Bij controle gaat het om regels die handhaafbaar en controleerbaar zijn, maar ook om sociale controle. Hierbij worden mensen aangespoord om maatregelen na te leven omdat ze een straf (bijvoorbeeld een boete) kunnen krijgen door iets wel of niet te doen. Omgekeerd valt hieronder ook dat mensen beloond kunnen worden om iets wel of niet te doen. Mensen handelen dan niet primair vanuit hun eigen waarden en doelen, maar omdat het hen iets kost of oplevert om iets wel of niet te doen.

Voorbeeld: Eerder is het Corona Toegangsbewijs (CTB) hiervoor een middel geweest. Wanneer men dit in bezit had, had men toegang tot bijvoorbeeld horeca en evenementen.

Kwetsbaren

Uitgangspunt:

Het bezoek van evenementen is vrijwillig. We sturen dus op eigen verantwoordelijkheid van de bezoeker. Dus:

- Stap 1: (dringend) advies om te zelftesten voor het bezoeken van een evenement en communicatie middels service-mailings vooraf: 'bij klachten blijf thuis' en hygiëne maatregelen zoals desinfectiepalen bij entrees en op andere plekken op de evenementenlocatie;
- (Zwaardere) Stap 2: gepersonaliseerde zelftest met verificatie/check op uitslag aan de deur.

In beide gevallen:

- Bij positieve zelftest: lever je kaartje in en krijg je geld terug;
- Bij twijfel/onzekerheid/angst over showbezoek: lever je kaartje in en krijg je geld terug;

Een 'No show'-fonds compenseert de organisator daarvoor;

- Stap 1 en 2 juridisch te regelen door overheid; stap 2 ook technisch te regelen door overheid. Controle/check aan de deur door sector;
- Eventueel additionele looplijnen in aanvulling op gereguleerde in- en uitstroom;
- Essentieel: no show fonds voor mensen die kaart terugbrengen.

Naar aanleiding van uw notitie (uw teksten schuingedrukt):

Mogelijke vragen ter ondersteuning sectorgesprekken

1. *Is er in het sectorplan specifieke aandacht voor mensen met een kwetsbare gezondheid?*

Ja. Waarbij wij kwetsbare gezondheid ook breed uitleggen: gezondheid en kwetsbaarheid zit 'm ook in geestelijke gezondheid', en wij leveren ontspanning en afleiding voor mensen.

2. *Zijn er sectorspecifieke maatregelen te nemen waardoor het voor mensen met een kwetsbare gezondheid mogelijk blijft om op een zo veilig mogelijke manier deel te blijven nemen aan activiteiten die deze sector aanbiedt?*

Ja, maar... Of eigenlijk op een gegeven moment: nee.

Het is de eigen keuze en eigen verantwoordelijkheid van een bezoeker om wel of niet deel te nemen. Activiteiten zijn niet verplicht en niet strikt noodzakelijk.

De financiële drang om toch te gaan moet bij voorkeur worden weggenomen.

3. *Is er maatwerk mogelijk voor mensen met een kwetsbare gezondheid, bijvoorbeeld in het verstrekken van zelfbeschermingsmiddelen, specifieke voorzieningen of venstertijden?*

Wellicht in bepaalde gevallen maar niet als uitgangspunt.

4. *Zijn er in de sector plekken of momenten waarop er geen afstand gehouden kan worden voor mensen die dat nog steeds willen al dan niet vanwege een kwetsbare gezondheid? Zo ja, welke alternatieven kunnen er geboden worden zodat ook mensen met een kwetsbare gezondheid op een zo veilig mogelijke manier deel kunnen blijven nemen aan activiteiten die deze sector aanbiedt?*

Wellicht in bepaalde gevallen maar niet als uitgangspunt.

5. *Bereidt de sector communicatie voor om over de extra veiligheidsmaatregelen van de sector te communiceren bij opleving van het virus? Op welke manier verstrekt de sector daarbij specifieke informatie over het deel kunnen blijven nemen van mensen met een kwetsbare gezondheid?*

Contact met onze bezoekers is ons 'dagelijks werk'. Aan voorlichting, instructie, eventueel registratie kan overwegend goed worden gedaan. Aandacht voor wat wel en niet mogelijk is voor personen met kwetsbare gezondheid kan worden meegenomen. We zijn voor het kader daarvan wel een belangrijke eerste rol voor de overheid, om te duiden wat de bedoeling is en om onaardige reacties over discriminatie e.d. te voorkomen.

6. *Heeft u ervaringsdeskundigen en hun vertegenwoordigende organisaties betrokken bij het opstellen van het sectorplan?*

Neen. Behalve dat we zelf ervaringsdeskundigen zijn. Een kwetsbare gezondheid is van ons allemaal, nu en dan bij de een en langer of permanent van de ander. Het is minder een 'aparte doelgroep' maar juist een deel van onze potentiële bezoekersschare. Zoals wij ook in ons Actieplan Toegankelijkheid met o.a. VWS hebben laten zien.

Een extra dwarsdoorsnijdend thema onzerzijds: omgaan met ingehuurde partijen en medewerkers

De afgelopen jaren hebben getoond dat communicatie en duidelijkheid van groot belang is. Een thema dat daarbij teveel leek te blijven liggen was de duidelijkheid naar de medewerker of opdrachtnemer. We denken dat daardoor teveel verwarring is ontstaan.

We respecteren daarbij uiteraard alles wat niet mag en kan in het kader van het treffen en/of opleggen van maatregelen, maar zoeken ook naar een werkbare vorm. Het is bijvoorbeeld voor een opdrachtgever, organisator prima te doen om aan partijen die komen werken ook een zelfde regime met test of zelftest te vragen als op dat moment aan de bezoeker wordt gevraagd.

Wij vragen de overheid hier duidelijkheid te bieden en te zorgen voor een werkbaar geheel.

Ons uitgangspunt:

- Medewerkers in vaste dienst, tijdelijke dienst e.d., in reguliere werk: thuisblijven bij klachten e.d. conform regulier overheidsbeleid. Thuiswerken kan (mits de persoon niet (meer) ziek is) een optie zijn voor kantoorfuncties als interventie maatregel.
- Mensen die als medewerkers richting een evenement (tijdelijk project) moeten, daarop zijn ingepland of zelfstandigen: op het project willen we (voor zover haalbaar) alleen gezonde mensen (gezond=zonder besmettingsgevaar voor anderen), dus daar wordt naar toe gewerkt. Dus ook thuis blijven bij klachten (dus niet gaan werken aan het project tenzij werk op afstand kan) en eventueel een test voorafgaand aan de werkzaamheden op locatie, conform protocol.ma

Wat verwachten wij van de overheid?

Mocht er ooit weer een scenario komen waarbij 1G of 3G ingezet zou moeten worden, dan zou de testcomponent hiervan laagdrempelig beschikbaar moeten zijn, zowel in beschikbaarheid, (reis)tijd als in kosten.

Wat de branche betreft zal het Testen voor Toegang systeem zoals we dat kennen dan ook anders moeten worden ingericht, zowel technisch als juridisch.

Wij dringen daarom aan op:

- de snelle ontwikkeling van een gepersonaliseerd zelfteststelsysteem. Gedacht kan worden aan een methode waarbij een gebruiker bijvoorbeeld met behulp van een QR-code op de test het resultaat van zijn zelftest zelf kan uploaden naar een app. Het testbewijs kan vervolgens worden gecontroleerd bij de toegang tot het evenement;
- het voorbereiden van wettelijke mogelijkheden om dit in te kunnen zetten;
- de garantie dat ook deze test gratis of heel goedkoop blijft.

Bovenstaand systeem is aanzienlijk minder kostbaar en zal het gebruik laagdrempeliger maken, zonder dat (teveel) zou moeten worden ingeleverd op betrouwbaarheid. Dat is in het belang van zowel de bezoeker als de branche.

Beperkende maatregelen betekenen steun

Corona is geen ondernemersrisico zolang:

1. de overheid zelf achterblijft met het pandemiebestendig maken van de zorg;
2. de ondernemer vervolgens door de overheid beperkende maatregelen opgelegd krijgt waarop zij niet of nauwelijks invloed heeft; en
3. de ondernemer zich niet kan verzekeren tegen de enorme schade die als gevolg hiervan ontstaat.

Op het moment dat wij beperkt worden in onze reguliere exploitatie, dan zal er dus snelle en adequate steun moeten komen. Een garantieregeling zoals TRSEC/ATE/SEG is een regeling om 'de keten aan te zetten', en projectkosten af te dekken; de regeling dekt geen sluiting, geen verlies aan business, geen vaste kosten en geen overheadkosten. Steun zal dus niet alleen in de vorm moeten zijn van een garantieregeling en een suppletiereregeling voor (bijvoorbeeld) de gevolgen van 1G, maar ook zeker in compensatie van vaste lasten als er een langdurig beperkende maatregelen zouden zijn. Ook in andere dossiers is de overheid royaal geweest in steun.

Het is van groot belang zo snel mogelijk tot duidelijkheid hierover te komen. In regelgeving en in heldere communicatie op bijvoorbeeld de RVO site, om de komende opdrachtgevers en organisatoren bij hun opzet van evenementen niet te frustreren.

Conclusie

“Alleen samen krijgen we corona onder controle”. Zo begonnen we deze moeilijke periode. Dat betekent dat we samen druk zijn om samen te werken, samen oplossingen te zoeken. En niet eenzijdig een zijde uitschakelen door het oordeel van de andere zijde. Met informatie van uw kant kunnen wij onze kant nog weerbaarder en beter maken. Vandaar ook onze vragen en opmerkingen. Om samen ook aan uw doelstelling – eigenlijk onze doelstelling: ‘open houden en open blijven’ invulling te geven.

Hoogachtend,

Jolanda Jansen (Alliantie van Evenementenbouwers)

Riemer Rijpkema (Event Platform)

Ruben Brouwer (Alliantie van Evenementenbouwers)

Willem Westermann

Via info@evenementenbouwers.org